

Warszawa, dnia 04 lipca 2025 r.

Zarząd Krajowy
Związku Pracowników Wojska "TARCZA"
ul. Gen. Stefana Grota-Roweckiego 39/4
30-348 Kraków
e-mail: zk@zpwtarcza.pl

Zarząd Główny
Związku Zawodowego „MILITARIA”
ul. Królewska 1/7
00-909 Warszawa
e-mail: michamicha@poczta.onet.pl

PUNKT PODAWCZY
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
00-911 Warszawa, Al. Niepodległości

Przyjęto dnia... 2025-07-04 godz. 11:07
Jolanta Sobolewska
imię, nazwisko, podpis

PEŁNOMOCNIK
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
DS. WSPÓŁPRACY ZE
ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI

Pan Krzysztof KOSIŃSKI

Dotyczy: projektu „Wytycznych Pełnomocnika MON...”

Szanowny Panie Dyrektore,

W związku z pismem Znak: DSS-WdsRDS.4702.12.2025 z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie projektu „Wytycznych Pełnomocnika MON...” informujemy, iż z zaskoczeniem przyjęliśmy nieuwzględnienie na etapie procedowania tych wytycznych uwag i propozycji, które przedstawiliśmy w piśmie skierowanym w dniu 17 czerwca 2025 r. do Wicepremiera Ministra Obrony Narodowej.

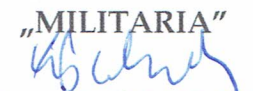
Uwzględniając powyższe, jak również fakt, iż nie dostrzegamy możliwości poprawy współdziałania pracodawców wojskowych z organizacjami związkowymi bez kompleksowego uregulowania tego obszaru funkcjonowania Sił Zbrojnych RP, w załączeniu ponownie przesyłamy nasze stanowisko w tej kwestii.

Załącznik 1 na 7 ark.

Z poważaniem,

Przewodniczący
Związku Pracowników Wojska
„TARCZA”

Marek KAZIMIERCZAK

Prezes
Związku Zawodowego
„MILITARIA”

Krzysztof PALUCH

Warszawa, dnia 17 czerwca 2025 r.

Zarząd Krajowy
Związku Pracowników Wojska "TARCZA"
ul. Gen. Stefana Grota-Roweckiego 39/4
30-348 Kraków
e-mail: zk@zpwtarcza.pl

Zarząd Główny
Związku Zawodowego „MILITARIA”
ul. Królewska 1/7
00-909 Warszawa
e-mail: michamicha@poczta.onet.pl



WICEPREMIER
MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Pan Władysław KOSINIAK - KAMYSZ

Dotyczy: uwagi do projektu Wytycznych Pełnomocnika MON

Szanowny Panie Premierze,

W związku z pismem Znak: DSS-WdsRDS.4702.12.2025 z dnia 06 czerwca 2025 r. dotyczącym projektu Wytycznych Pełnomocnika MON ds. Współpracy ze Związkami Zawodowymi w sprawie zasad współdziałania pracodawców wojskowych z zakładowymi organizacjami związkowymi w celu ich akceptacji lub przesłania ewentualnych uwag informujemy, iż:

- pomimo posiadania przez nas wykształcenia, wieloletniego doświadczenia, baz źródeł danych oraz ustawowych uprawnień do działania, permanentnie jesteśmy ignorowani w zakresie zgłaszanych przez nas tematów, wniosków, propozycji rozwiązań i postulatów dotyczących funkcjonowania cywilnych pracowników resortu obrony narodowej, stąd aktualnie składamy nasze uwagi i zastrzeżenia bezpośrednio do Pana Premiera;
- odrzucamy całkowicie pomysł wydania w tej formie „Wytycznych Pełnomocnika MON w sprawie ...”, jak również kopiowania wybiórczo treści zawartych już w Układzie oraz wyręczania urzędników ministerstwa w zakresie edytowania treści pożądanego dokumentu.

Powyższe wynika z faktu, iż:

1. Przesłany projekt „Wytucznych...” w przeważającej części stanowi powielenie treści, które są zawarte w Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej z dnia 8 czerwca 1998 r. Sygn. Kadr 63/98 z późn. zm., zwanego dalej „PUZP”. Nie znajdujemy w nim informacji, dlaczego zostały wybrane jedynie treści zawarte w IV Dziale „Współdziałanie pracodawców z organizacjami związkowymi” Układu, natomiast całkowicie pominięte zostały postanowienia dotyczące tego współdziałania zawarte w innych działach PUZP.
2. Pomimo, że Układ został zawarty przez Ministra Obrony Narodowej i reprezentatywne organizacje związkowe funkcjonujące w resorcie obrony narodowej, jego postanowienia nie są przestrzegane nie tylko przez wojskowych pracodawców ale również przez Pełnomocnika Ministra Obrony Narodowej do spraw Współpracy ze Związkami Zawodowymi. W przypadku Pełnomocnika MON dotyczy to w szczególności:
 - a) koordynowania współdziałania pracodawców ze związkami zawodowymi (art. 63 Układu);
 - b) dokonywania kontroli i oceny stanu współpracy i współdziałania pracodawców ze związkami zawodowymi (art. 66);
 - c) sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przez pracodawców postanowień aktów prawnych normujących uprawnienia związków zawodowych (art. 66);
 - d) przekazywania założeń lub projektów resortowych aktów prawnych lub decyzji, dotyczących warunków pracy i płacy, spraw socjalnych oraz ochrony zdrowia pracowników do zaopiniowania związkom zawodowym reprezentującym pracowników (art. 69).
3. Funkcja Pełnomocnika MON w aktualnym stanie prawnym jest powiązana wyłącznie z jednostkami organizacyjnymi, w których funkcjonuje PUZP, stąd uważamy, iż regulacja dotycząca tego współdziałania powinna objąć również tych wojskowych pracodawców, u których pracownicy nie są wynagradzani na podstawie innych przepisów płacowych niż PUZP (zakładowe układy zbiorowe pracy, sądy wojskowe, urzędy państwowe, korpus służby cywilnej).

W związku z powyższym, za zasadne uważamy aby opracowana została decyzja Ministra Obrony Narodowej w zakresie współdziałania wojskowych pracodawców z działającymi u nich organizacjami związkowymi, która swoim zakresem przedmiotowym obejmowałaby wszystkie kwestie tego współdziałania, w tym również zadania i obowiązki wynikające dla Pełnomocnika MON.

Jednocześnie należy wskazać, że nie byłby to pierwszy w tym zakresie akt prawny Ministra, gdyż wcześniej obowiązywało zarządzenie Ministra Obrony Narodowej Nr 1/MON z dnia 19 stycznia 1985 r. *w sprawie współdziałania dowódców jednostek wojskowych i dyrektorów przedsiębiorstw państwowych podległych Ministrowi Obrony Narodowej z instancjami Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska* (Dz. Rozk. MON Nr 1, poz. 1) a przed nim zarządzenie Ministra Obrony Narodowej Nr 16/MON z 1978 r.

Przepisy zarządzenia Nr 1/MON nie stawiały NSZZ PW w uprzywilejowanej pozycji, gdyż wynikały z przepisów ustawy o związkach zawodowych, jak również były zgodne z przepisami Kodeksu pracy i Kodeksu postępowania administracyjnego. Zarządzenie to wydane zostało w trybie: „w porozumieniu z (...) zarządza się, co następuje” i miało na celu zapewnienie warunków do realizacji statutowych praw, obowiązków i zadań NSZZ Pracowników Wojska jako jedynej wówczas organizacji związkowej działającej w resorcie obrony narodowej. Utraciło ono moc z dniem 30 marca 2001 r., w związku z wejściem w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej a zasadnicza część tej regulacji została przeniesiona do opracowywanego wówczas PUZP.

Oceniamy, iż nie było to dobre rozwiązanie, gdyż w wojsku w dalszym ciągu funkcjonuje tendencja do przestrzegania w pierwszej kolejności zapisów resortowych aktów prawnych. Znajomość innych aktów prawnych, jak np. postanowień PUZP, czy przepisów ustawy o związkach zawodowych i ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wciąż pozostawia wiele do życzenia, o czym świadczą przypadki notorycznego ich nieprzestrzegania przez wojskowych pracodawców. W praktyce, organizacje związkowe w swoich upomnieniach kierowanych do dowódców (komendantów, dyrektorów) nie mogą już powoływać się na zarządzenie Ministra Obrony Narodowej, co wcześniej przynosiło znakomity efekt.

W świetle powyższego, nie rozumiemy czemu ma służyć przedstawianie projektu w formie „Wytycznych Pełnomocnika”, które – **będąc aktem prawnym niższego rzędu niż PUZP** – nie zapewnią z pewnością zgodnego z prawem współdziałania pracodawców i działających u nich organizacji związkowych. Potwierdzeniem takiego toku rozumowania może być fakt wydawania od czasu do czasu – w odniesieniu do swoich podległych jednostek organizacyjnych – podobnych wytycznych przez Szefa Inspektoratu Wsparcia SZ. Wydawane były one w latach: 2013, 2016, 2023 a pomimo tego współdziałanie m.in. komendantów regionalnych baz logistycznych i wojskowych oddziałów gospodarczych ze związkami zawodowymi w dalszym ciągu pozostawia wiele do życzenia. Analogicznie sytuacja wygląda w jednostkach podległych Dowódcy Garnizonu Warszawa, czy jednostkach centralnego podporządkowania, chociaż w odniesieniu do tych jednostek nie były takie wytyczne wydawane.

Kwestia braku współdziałania jest szczególnie widoczna, gdy weźmie się pod uwagę treść funkcjonujących w wojskowych zakładach pracy regulaminów premiowania jak również regulaminów zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS). Przykładami szczególnego braku współdziałania w jednostkach, które nie powinny mieć miejsca a jednak zaistniały, mogą posłużyć przypadki nie osiągnięcia porozumienia ze związkami zawodowymi w 21. WOG w Elblągu i w 32. WOG w Zamościu w trakcie realizowania podwyżki wynagrodzeń w 2024 r. Pomimo tego, iż informacje o tych faktach dotarły nawet do ministerstwa – ze stany ministerstwa czy Pełnomocnika MON nie zostały podjęte żadne działania w tym zakresie.

Oceniamy, iż to właśnie **brak reakcji w ubiegłym roku ze strony ministerstwa, Pełnomocnika Ministra czy wyższych przełożonych tych komendantów** może być przyczyną, iż w roku bieżącym znacznie wzrosła liczba braku porozumień pomiędzy stronami dialogu w sytuacjach, o których mowa w art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 440), w tym po raz kolejny z rzędu nie doszło do osiągnięcia porozumienia w 21. WOG w Elblągu.

Uwzględniając powyższe uważamy, iż zamiast wprowadzania w życie kolejnych wytycznych, które powielająby treści zawarte w PUZP i UoZZ, należy niezwłocznie podjąć działania w kierunku wydania decyzji Ministra Obrony Narodowej. W tym celu należałoby w pierwszej kolejności **ustalić przyczyny istnienia obecnego stanu**

rzeczy, który niewątpliwie ma zasadnicze znaczenie dla prawidłowej realizacji spraw pracowniczych w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej

W naszej ocenie problemy te wynikają m. in. z następujących przyczyn:

1. niskiej znajomości przez wojskowych pracodawców postanowień PUZP oraz przepisów ustaw o związkach zawodowych oraz o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, co może wynikać z:
 - 1) częstych zmian osób wykonujących obowiązki wojskowych pracodawców;
 - 2) braku wiedzy w zakresie funkcjonowania związków zawodowych, do których żołnierze zawodowi nie mogą należeć;
 - 3) braku wiedzy w zakresie funkcjonowania w wojskowych zakładach pracy ZFŚS oraz tworzenia komisji socjalnych.
2. braku zaangażowania Departamentu Spraw Socjalnych w rozwiązywanie spraw pracowniczych oraz realizację szkoleń, np. w zakresie ZFŚS,
3. nie wypełniania czynności przypisanych Pełnomocnikowi MON, w tym m. in. zwoływania posiedzeń negocjacyjnych z właściwym statutowo organem ponadzakładowej organizacji związkowej, w trakcie których:
 - 1) byłyby opracowywane i uzgadniane protokoły dodatkowe do Układu,
 - 2) byłyby przedstawiane wnioski Stron o zmianę postanowień Układu, rozszerzenie tych postanowień a także zmianę zapisów zawartych w załącznikach lub wprowadzenie nowych zapisów (art. 75);
 - 3) dochodziłoby do wypracowania interpretacji istniejących wątpliwości dotyczących treści postanowień Układu (art. 76).

Ponadto należy wskazać, iż zmiany, które w ostatnich latach nastąpiły w obszarze załatwiania spraw pracowniczych można oceniać tylko negatywnie, stąd **dostrzegamy potrzebę powołania Pełnomocnika Ministra Obrony Narodowej do Spraw Pracowników Wojska.** Funkcja ta była z powodzeniem realizowana w resorcie obrony narodowej do października 2000 r. i została zastąpiona funkcją Pełnomocnika MON do Spraw Współpracy ze Związkami Zawodowymi, w kontekście prowadzenia prac związanych z negocjowaniem zmian do PUZP. Uważamy, że na tej zmianie nie zyskała współpraca ze związkami zawodowymi, natomiast znacznie stracił obszar zajmowania się sprawami pracowniczymi.

W tym miejscu należy wskazać, iż w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 445), do zakresu działania Ministra Obrony Narodowej należy m. in. „*kierowanie sprawami pracowniczymi w resorcie obrony narodowej*”, którego efektów realizacji trudno jest dzisiaj odnaleźć, w odróżnieniu od działań podejmowanych przez ministerstwo np. w odniesieniu do żołnierzy, emerytów i rencistów, weteranów, czy rodzin wojskowych, dla których tworzone są odpowiednie struktury organizacyjne w ministerstwie, czy powoływani są Pełnomocnicy Ministra Obrony Narodowej zajmujący się ich problematyką.

Za skandaliczne uważamy pauperyzację w ostatnich latach ponad 45 tysięcznej „armii” cywilnych pracowników wojska, dla których trudno znaleźć w aktualnej strukturze organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej dedykowaną im komórkę organizacyjną. Chociaż, zgodnie z § 45 Regulaminu Organizacyjnego MON, w zakresie odpowiedzialności Departamentu Spraw Socjalnych pozostaje m. in. funkcjonowanie systemu zabezpieczenia socjalnego, który jest przez ten departament organizowany i monitorowany, to jednak próżno szukać w tym paragrafie treści dotyczących funkcjonowania w jednostkach wojskowych zakładowego funduszu świadczeń socjalnych pracowników wojska. W rzeczywistości jest tak, że departament ten nie zajmuje się np. problemami związanymi z funkcjonowaniem funduszy socjalnych pracowników w wojskowych zakładach pracy, w tym dotyczących prawidłowego opracowywania regulaminów, czy zasadności tworzenia komisji socjalnych.

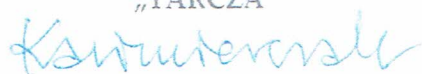
Krytycznym elementem w obszarze załatwiania spraw pracowniczych jest program służący do obrachunku wynagrodzeń PROSTA C, który nie dostarcza informacji niezbędnych z obszaru statystyki płacowej, jak również nie jest narzędziem, w oparciu o które można byłoby podejmować odpowiedzialne decyzje w obszarze zarządzania pracownikami wojska, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku bliźniaczego programu PROSTA K służącego do obrachunku uposażeń żołnierzy.

Reasumując, rekomendujemy za niezbędne wydanie decyzji Ministra Obrony Narodowej, która wprowadzałaby „Wytyczne...” stanowiące załącznik do tej decyzji, podpisane przez wszystkie reprezentatywne organizacje związkowe działające w resorcie obrony narodowej.

Przedstawiając powyższe stanowisko mamy nadzieję, że zostanie ono uwzględnione w trakcie dalszych prac nad projektem decyzji Ministra Obrony Narodowej w sprawie współdziałania wojskowych pracodawców z organizacjami związkowymi a ostateczny jej kształt wejdzie w życie w porozumieniu z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi działającymi w resorcie obrony narodowej.

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący
Związku Pracowników Wojska
„TARCZA”



Marek KAZIMIERCZAK

Prezes
Związku Zawodowego
„MILITARIA”



Krzysztof PALUCH